

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foala Interes.” (4 pag.) 80 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat”, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în bani țării aceleia în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

Știri politice

**Alpierea Basarabiei la România,
— întărită și de Italia.**

Știre îmbucurătoare aduce telegramul, dela Roma: Guvernul și parlamentul Italiei a dat și el întărire nestramutată alpirii Basarabiei la România.

Pân'acum Italia, deși prin solumul său, iscălise contractul cel mare de pace dela Paris, care a judecat Basarabia României, — nu trezuse această întărire și prin Sfatul Țării, cum se cerea în acel Contract, — iar asta dădea Rușilor nădejde că dreptul României asupra Basarabiei nu va fi recunoscut de Italia și în asta Rusia va avea un razim pentru a cere napoi Basarabia...

Italia își avea socotelile sale cu Rusia și a dorit să le limpezască odată pe acelea, — iar acum, acelea fiind trecute, — a dat și ea cu frățesă inimă întărire alpirii Basarabiei la România.

Știrea a stârnit mare bucurie la București și în toată țara, — iar în Rusia a mers ca un duș de apă rece!

Pe aiurea și pe la noi.

Doi naționaliști chinezi din cei cari ajută mișcarea împotriva Englezilor în China, voiau să meargă la Londra.

La hotar însă deregătorille engleze li-au spus: „Nu suntem poftiții de „oaspeți” ca d-voastre, cari vă asmuțați poporul împotriva noastră!”

Și le-au arătat calea napoi spre largul mărilor...

La noi? Câți trași-impinși vin și fac „inspecție”, că cum mai trăesc ba ungaril, ba bulgaril, ba jidanil, ba comuniștii din temniți?... Și s primii și prin Ministere, unde pun întrebări și li-se dau răspunsuri!...

Chiar zilele trecute a fost un astfel de „inspector” de al pocăliților, din America... L'a primit Ministrul Cultelor (bisericilor) și l'a liniștit, că pocăliților nu le atinge nimenez un păr din cap. Sunt lăsați, ca să lucreze la — stricarea temelilor bisericii creștine și la temelii țării...

Ce departe suntem noi de — Englez!

Diplomații nostri...

Un diplomat român, Diamandy; — un diplomat francez, de Legues. — și ungurul Horthy...

Nainte cu vre-o 3 săptămâni, a avut loc la Paris o adunare pusă la cale de comuniști, pentru a protesta (a ridica cuvânt potrivit) în fața lumii mari, împotriva „sălbătăciei” cu care România se poartă față de Jidanii. (Că nu-l lasă să i smulgă și bucătara de mămăligă dintre dinți, ci numai pe cea din mână...) Adunarea era aprinsă de toată ura ce o poartă țării noastre Rușii și Jidanii, cari s'au întrecut acolo a arunca noroi asupra României, repetând marea minciună, că aici Jidanii sunt omorâți cu grămada (în progromuri) așa din chiar senin, nevinovați ca porumbelii cel albi...

La această adunare de hulire și ponegrire a României, a luat parte și Leon Blum, deputat în parlamentul Franței, Președintele Societăților franceze, cari au azi 100 de deputați în parlament. Așadar e acest Leon Blum, cap al unui partid politic, și ca atare trebuie să știe ce vorbește când vorbește, că nu e un simplu învățacel de pantofar care scrie și el pe alții alături de alți nărozii. Și el știa bine că sunt minciuni cele ce le spun neamurile lui și ale lui Marmorosch-Blank din România, despre România. Totuși, pentru a fi pe placul „mulțimii” căreia îi plac grozăviile, și pe placul arduroșilor săi frați din România, — a mers la adunare și a improșcat, la întrecere cu alții, vorbe păcătoase, minciuni sfrontate, asupra României.

Să le fie de bine și să le dea D-zeu sănătate numai după cum au vorbit ei adevărul despre țara noastră.

Dar iată minunea, care ne a izbîit îndată după adunarea asta de prigonitori a României:

La șapte zile după adunare, Ministrul României la Paris, grecoțelul Diamandy, a dat la Legația română un prânz de paradă, la care a poftit pe fruntașii vieții politice franceze și pe trimișii la Paris a statelor sireine.

Și pribră invitații d-sale, n'a uitat deloc pe japânul Leo Blum, a cărui gură fomega încă de oările aprinse azvârțite în adunarea comunistă asupra României!

Diplomatul României la Paris, vota par'că să-l onoreze, să-l cin-

stească, să-l zică „mulțumim” pentru felul cum a cinstit el Țara Românească!

E semn că nu avem, ca trimișii al țării în țările streine, oameni cari să ne știe apăra țara și cinstea ei ci niște săcătuți vrednice de tot desprețul nostru.

Ceea ce a făcut ministrul Diamandy, e ținuta omului lipsit de orice mândrie chiar și de om, decum mândrie de neam. El avea datoră după acea adunare de mincinoși, să tune și să fulgere prin folie franceze, de smînșind toate mișelile ce s'au spus acolo despre Țara Românească! În loc de asta, el așterne masă bogată, plătită scump de țara hultă, și la acea masă poștește pe cel mai greu dintre hulitori, pe vicieazul și veninosul Leon Blum!

De altfel — ce mare oșă mare? O sa vă povestesc o întâmplare:

România era în plin războiu. Era înfrântă și strămtorată pe petecul de pământ al Moldovei. Aci în țară oamenii nu știau unde să și piere capul de grijă și de nevoi. Chiar grădina de flori dela palatul fost al Domnitorului Coza din Iași, la care se adăpostea acum Familia Regală. — era prefăcută în grădina ca straturile de legume...

Scriitorul acestor șire mă nimerisem la Petrograd, în întoarcerea din America, și având lucru la Legația Română, unde era Ministrul al țării acest domn Diamandy, abia puteam sta de vorbă cu oamenii, căci erau foarte cuprinși cu pregătirea scrisorilor pentru doi câni frumoși și rari, pe cari domnul Ministrul îl găsisse prin cea Rusia și i cumpărase pe bani scumpi, și i trimitea acum, sub pază de soldați, la moșia sa din Moldova...

Atâta-l darea pe ei capul de jalea țării sale, că se ulti după câni frumoși prin Petrograd! Nu se gândea ce vătămare va aduce el milioanele de frați în neagră suferință din țara lui zdrobită, când soldații vor face loc cu puterea în trenuri, pentru — căuți domnului Ministrul... și cu ce ochi vor privi frații lui flămânzi de pe drum și dela moște, câni bine hrăniți ai Ministrului! El poate nici nu știa nimic de acele suferințe, — precum nici acum n'o fi știind nici macar cine este Leo Blum, oaspele său la prânzul plătit de România, prin urmare de noi, cetățenii ei!...

Un conzul francez.

Acum, față de ținuta asta de secătură națională a lui Diamandy, cetății armatoarea întâmplare ce ni se vestește din Cluj:

Die Redactor! În numărul mai nou al revistei „Infrățirea Românească” s'a strecurat, — fără nici un gând rău, — un articol, care vorbind despre Mussolini și făcând o asemănare între el și Napoleon cel Mare al Franței, scotea, între altele, la iveală, și unele ciudățeni ale firii de mare geniu, alui Napoleon, — ca de pildă faptul, că intrând biruitor în Roma, a dus cu sine ca „pradă de războiu” lucruri de mare preț din Muzele Romel, din biserică chiar și din tot drumul său de atotbiruitor. Așa erau moravurile acelor vremuri (ba mai sunt și azi): pe unde trecea biruitor, lua prăzi de războiu și tu comandantul, și încărcat cu prăzi și pe soldații!... Articolul din revista română din Cluj arăta acest lucru ca oarecum o ciudățenie a firii unui om mare ca Napoleon, — fără a voi să-l scadă însă ceva din marele său nume.

Atât a fost destul, și la câteva zile, cine intră în redacția revistei române din Cluj? Conzul Francez Conte de Legues, — cerând samă redacției pentru încercarea de a arunca o pată supra numelui de Francez asupra armatei franceze, și a celui mai mare împărat al ei! Și zicea:

„Se poate ca niște Români, ajunși la desrobire și unitate națională, în mare parte prin vrednicia și jertfele armatei franceze — să vorbească oarecum ponegritor despre această armată, despre oamenii ei mari, despre Franța? Și spunea că are să întrevină prin Ministrul Franței dela București ca să se oprească apariția (teșirea mai departe) a revistei „hulitoare” de Francezi!”

Abia a putut fi liniștit, că nimănă nu l'a trecut prin minte să atingă nici cu un strop de apă Franța sau a matu francez, pentru care noi avem o adevărată închinare. — A fost vorba unui scriitor asupra unei figuri din trecut și a unor fapte din acel trecut, fără a voi să le tragă în țărână sau să superă prin cele scrise. N'a fost un articol care să grăiască, nici în numele redacției peste tot, decum în al nașiei românești. Așa s'a liniștit. S. P.

Ce frumoasă e pășirea acestui Conzul francez, și cât de mult ne face ea să-l stimăm, să-l prețuim! El, trimisul Republicii franceze, cum se aprinde în apărarea împăratului, când bănește că aceea atinge mândria Franței însași!

Nu a fost o adunare publică, în care să se fi rostit vorbiri hulitoare asupra Franței, căci în clipa aceea el ar fi părăsit orașul, ba țara, ci un articol într'o revistă, pe care el nici n'o ceteste, că nu știe românește, ci au cetit'o profesorii francezi ce dau lecții în Cluj, și acela, la fel de credincioși patriei lor și urmărind ce se vorbește despre ea în țara în care au fost trimiși, l-au spus lui ce s'a scris, și el îndată a îmbrăcat halna

de luptător și apărător al țării sale și a pășit cum a pășit!

Iar săracul nostru Diamand, stă în Paris, sub nasul lui e hultă în chip mișelesc Țara Românească, și el a doua zi — invită la masa sărbătorească, plătită pe banii țării, pe cel mai de frunte distre hultori, — pe Leo Blum!

Ungurul Horthy.

A murit la Viena tenorul Grozăvescu. Lugojul, patria lui, a hotărât aducerea lui acasă. Viena l'a sărbătorit frumos. În drumul lui spre casă, sicriul marelui cântăreț, avea să treacă și prin Budapesta. El cântase odată, o singură dată, și în Pesta, și Pesta nu l'a mai putut uita. Acum când trupul lui mort atinge capitala Ungariei, pe care a încântat-o odată prin farmecul cântecului său, — Regentul Horthy, capul țării, a trimis o prea frumoasă cunună, care să fie pusă pe sicriul lui Grozăvescu, în numele Ungariei...

Iar Legatiunea Română din Pesta, nu a făcut acest lucru, nu a dus și ea o cunună pe sicriul marelui artist român! — O scriu și o scot la iveală foile unguerești, după cari dăm știrea. Cei dela Legația română erau poate la ceva alergări de cal pe când trecea „necunoscutul” Grozăvescu pe la el...

Aceste stări rușinoase a „diplomației românești” ar trebui să deie de gândit deputaților iubitorii de țară. Ei să stărele pe lângă Miniștri, să facă tot ce se poate pentru îndreptarea lucrurilor. Azi un simplu profesor francez din Cluj, e de zece ori mai presus în apărarea mândriei țării sale, decât nu e „conzul”, nici „ministru”, decât conzullii și miniștrii noștri scump plătiți prin cele țări streine!

Ce pregătește Germania.

Mintea Germanilor nu a fost vindecată de ficneala ei, de a dori să se facă stăpână pe lumea toată, ori macar pe Europa. Și fiindcă a văzut că ea singură nu are destule brațe pentru a se putea lua la trântă cu toată Europa, — s'a dat pe lângă „conducătorii” de azi ai Rusiei, pe cari li poți cumpăra cu bani pentru ori ce, și vrea să-și alipească sieși Rusia, ca pe un izvor nesecat de brațe omenești (de lut, nu de mușchi și oase!). Cu ajutorul brațelor rusești crede ea a da odată, nu prea târziu, o lovitură zdrobitoare statelor vecine din Europa.

Se vede asta din 2 lucruri:

De curând „Cancelarul” german, capul politic al țării, după Președintele, a spus că, dacă lucrul ar ajunge la încordări mari și la ruperea pânii între Anglia și Rusia, ea, Germania, n'ar putea fi decât de partea Rusiei. — căci prea multe interese (trebuie și foloase) o leagă de această țară.

Alta: O știre din Paris spune, că Comisarul (ministru) marinei rusești, a fost zilele trecute la Berlin, unde s'au înțeles cu puternicii zilei din Germania, ca să le ajute a-și întări flota de războiu (armata de corăbii). În deosebi vor să și facă o flotă de submarine (vase ce fug pe sub ape și trag în pânțele corăbiilor potrivnice cari plutesc pe fața mărilor).

Germania li-a spus că lasă pe 40 de ofițeri de al săi de marină, să intre în slujba Rusiei, ca să-i ajute a-și face dorita flotă, cu care

să facă mari stricăciuni, în vreme de războiu, vaselor streine ce le ar vedea pe mare, fie că duc mărfuri țării lor, fie că sunt vapoare de războiu.

Adecă — pregătirile încep pe față...

**Pentru
Căminul „Cultural Creștin”**

(Casa Studenților).

Am mai primit: Din Luncani (jud. Severin) suma de Lei 200, trimisă nouă de Ioan Zamfirescu și Dumitru Palconi, fruntași în „Liga A. N. Creștină”, primiți dela: Serghe Bucur 40 Lei; câte 20 Lei: I. Zamfirescu, Romul Nandroni, D-tru Palconi, Trifu Ionescu, Serghe Ionescu, Gh. Marinescu, I. Seleșan și Axente Seleșan toți membri ai „Ligii”. — Dela: I. N. Ghindea, de fel din Ucea de jos, ast în Nilles, Oh'o (America) 300 Lei; Ilie Arsenie, inv., Orlat (i. Sibiu) 100 Lei; Irodion Udrea din Crihalma (j. Târnava-Mare) 50 Lei; Popescu Ioachim din Budeniți (Bucovina) 50 Lei; Iancu Avramescu tâmplar, Aninoasa (jud. Hunedoara) 25 Lei; George Hențiu, Ineu (j. Arad, 30 Lei; Ștefan Ocnean, Bistrița, 20 Lei; Sim. Bodoga, Ibașfalău (pe Târnave) 20 Lei; Grig. Sandu, Pașcani, 15 Lei; Dion. Șandru, Vinerea (jud. Huned.) 10 Lei; D-l I. Cherecheșiu din Chișbaia (Sălmar) din colecția 155 Lei; elevul N. I. Săndulescu din Câmpina (Prahova) 20 Lei.

De tot azi . . . Lei 995—

Din Nr. 9 . . . 283 023—

De tot la „Lib.” Lei 284.018—

Procesul Nic Totu

la Câmpulung.

III.

(Urmarea vorbirii d-lui adv. deputat P. Iliescu.)

Di procuror vorbește de „lege”, că legea pe drept pedepsește pe cel ce săvârșește fapte oprite de ea. Dar, di procuror și dlor jurați, peste lege și peste oameni, este conștiința (mândria) noastră de Români, care trebuie să învețe și pe copil, ca să și răzbane pe profesorul batjocorit, pe Regele murdărit!

Am vorbit cu d-voastre, dlor jurați, și vă cunosc acum. Sunteți Români și creștini ce aveți mai mulți copii, — dar copiii d-voastre duc lipsuri, căci d-voastre nu puteți ajunge la larg și la bine, tot pentru strămtorarea vieții noastre în această, țară de către puhoiul acesta de streini. Copiii d-voastre duc lipsuri, dar se îngreșe copiii jidanilor, ca să se avânte a da în cap profesorilor români, cari le pun la măsură știința, mai drept zis neștiința.

Bucovina cea frumoasă, pe care a iubit-o Ștefan cel Mare atât de mult, încât și a așezat sicriul în pământul ei, — ce e azi? Caib de jidanii Jidanii rotunzi, jidanii grași!.

N. Totu e slăbuț. E slăbuț că a mers și pe soare și pe ploaie să care mănăre la seși săi închiși, la studenții zăvorși la Galatz, și a slăbit lucrând la cărămizi ca să se facă marea casă a Studenților, Căminul dela Iași, cu cărămizi frământate de mâinile lor. — căci copiii noștri nu au milioanele ce le au Jidanii.

Și atunci, di procuror, dta cauți că Totu a căzut la câte-un examen — de germană. Apoi, frate Totu, nota 10 (calculul cel mai bun, eminență!) și-o punem noi, naștia românească, pentru examenul ce ai dat ca fiu al acestei nații!

Di procuror vrea să copere de rușine pe cei ce, ca Totu, pășesc în lupta de apărare a neamului nostru. Suntem de altă părere. Totu a tras, Falik a murit. Așa vor muri înca mulți, de nenumăratele gloanțe ce le vom mai troge, — nu fără de vină însă! Nicl odată!

Totu, copilul acesta, a primit, sunt aici în mâna mea, sute de telegrame dela frații lui tineri, cari îl încuragează, își leagă sufletul de al lui!

Copiii aceștia nu ne mai lasă, di procuror și dlor jurați, să trăim așa cum am trăit până acum. Nu ne lasă să mai stăm cu gâtul aplecat și îngroșat de jug! Nu!

Chipul lui Totu, fie pus, dlor jurați, în casele dvoastre alături de Hristos și dvoastre privind la chipul Hristos fugându-vă apoi ochii pe chipul de lângă el, să ziceți: Da i, Isuse, sănătate, ca să ne mai învețe pe noi și pe copiii noștri multă vreme calea mântuirii neamului, calea jertfirii de sine pentru neam!

Dacă până acum am trăit așa cum am trăit, lăsând să ni se scufunde mereu pământul sub picioare și să se îngroșe pe mâinile noastre, pe nesimțite, lanțurile, la început lăntoșoare de argint, ușoare de nu se simțau, apoi tot mai grele, încât azi cădem sub greutatea lor, — e, că n'au fost acești copii, cari să ne trezească din somnoria noastră, și să ne deschidă ochii, că așa nu mai e de trăit!

În numele dreptății cele, mari care plutește mai presus și de legile scrise omenești, — vă rugăm, dlor jurați, ca fără multă ch'bzuire, să declarați „Nevrotic” pe tinerul supra cărui aveți să vă rostii azi! (Vorbirile celorlalți, în numerii viitori).

**Istoria Drapelului
tricolor românesc**

Șezătorile culturale dela Meseriașii și Comercianții din Cluj.

— A doua —

Urmând cu șirul de „conferințe” (sau șezători) culturale făcute de învățații români din Cluj pentru Meseriași și Comercianții noștri din acel oraș — (conferințe a căror început l'am vestit în Nrul 8 al acestei foii a. c.), — ni se scrie că, conferința a doua a fost ținută la 13 Februarie de către di profesor universitar G. Bogdan Dulcă, despre „Drapelul tricolor român”. Au fost cântate mai întâi 2 cântări, — apoi di conferențiar a arătat amănunțit celor de față, cum Românii înainte de anul 1848, nu aveau un drapel la fel cu colorile celui de azi: roșu, galben și albastru. — În Moldova se găsea steagul din colorile galben-roșu. Iar în Muntenia steagul din galben și albastru, — și aceasta cam din anul 1830, adecă după pacea dela Adrianopol. — Înainte de acest an, Drapelul Principilor români erau făcute din o singură culoare, având pe ele zugrăviți sfinți. Cu alte cuvinte drapelurile acestea erau ca niște prapori din biserică.

Întâitul steag tricolor s'a făcut de societatea secretă în frunte cu boerul Câmpineanu, care Societate avea de scop *Unirea Românilor din Muntenia, Moldova și Ardeal într-o singură țară*, — pe la anul 1843, și avea colorile luate din amândouă drapelurile, și anume: Roșu din drapelul Moldovei, Galben care se afla și în drapelul Moldovei și al Munteniei, și Albastru din dra-

pelul Munteniei. În fața lumii s'a înfățișat întâiul drapel tricolor în Febr. 1848 la Paris, de către *Tineretul Universitar Român* de acolo.

Acest tineret, în frunte cu drapelul tricolor, s'a dus la Primăria din Paris, arătându-și dragostea pentru guvernul revoluționar! Drapelul a rămas la primăria Parisului.

După această dată se întâlnește drapelul tricolor, cu Roșu, Galben și Albastru, tot mai des, atât în Muntenia, Moldova, cât și în Transilvania, după cum aminteste Preotul Gh. Dehălean în Sept. 1848 într-o gazetă din Budapesta. — Această era drapel „revoluționar”, căci nu era recunoscut ca semn al vré-ului Principat (adecă ni. l al Moldovei, ci al Munteniei). Abia în 1863 sub domnia lui A. I. Cuza, s'a recunoscut ca *Drapel oficial al Principatelor Unite*.

După această recunoaștere de drapel național al Românilor uniți, — guvernul din Budapesta a oprit aspru purtarea tricolorului românesc în Ardeal și Bănat, și de atunci au început prigonirile feciorilor și fetelor cari, în ciuda tuturor opreliștelor și amenințărilor, purtau cu fală tricolorul Românesc, iar la Brașov sus pe „Tâmpa”, și la Blaj pe „Catedrală” se arbora la 3 Mai tricolorul nostru. Aceste prigoane s'au urmat până în Decembrie 1918, când s'a zdrobit pentru totdeauna pașora crăiască și vilsul deșert al „Ungariei Mari”. Colecția gazetei „Libertatea” este o iconă a unei părți mult grăitoare, despre suferințele Românilor pentru purtarea tricolorului!

Au urmat după această interesantă conferință a diui profesor Dulcă, 2 declamări; a diui Fără-Ianu și a doșoarei Victoria Pop.

Sala era plină cu Membri de al Reuniunii și de ucenici, și alți ascultători români, care cu înțeles lor de față dovedesc, că se interesează de munca breslașilor români.

Fiindcă conferințele ce urmează se vor ținea regulat în fiecare Duminică la orele 5 p. m. îndemnăm pe toți Români de bine care se interesează de programul clasei de mijloc a lor, — să lee parté și la conferințele viitoare în număr cât se poate de mare. Căci, precum vedem, acela pot fi de învățătură și altora, nu numai breslașilor noștri, — fiind ele conferințe culturale de folos obșteasc.

Firește că, mai ales, Comercianții, Industriași și Meseriași Români, — în folosul cărora se dau aceste șezători culturale, — să nu lipsească nicl unui. S. P.

Pentru N. Totu

am mai primit:

Din America: Dela di Nick Tecău din Campbell, Ohio, Lei 1200. — Dela di Andrei Lăzărescu din Avonlea, Sask. (Canada) : 350 Lei; — dela di I. N. Ghindea, de fel din Ucea-de-sus, (j. Făgăraș), azi în Niles, Ohio, 200 Lei; — dela Traian Șuteu, din Cleora, azi în Niles, Ohio, 200 Lei; — din Omaha, Nebr. dela următorii câte 1 dollar (cam 170 Lei, după cum se schimbă azi): Anastasie Eica, Român din Macedonia, din comuna Gopos. Alexă Morar din Tințari (j. Brașov), Simion Botoș din Nirasteu, Ana Bălan din Cristian, — iar Avram Costea, trimițătorul, 2 dolari 30 cenți (cam 380 Lei). Toți scriu cuvinte frumoase de încurajare tinerului Totu „care s'a primejduit pentru noi Români. Ajute-l Dumnezeu și oamenii buni.”

Fii lui deșteți, cinstiților și bine simțitorilor frați americani!
Dela noi: Di Pavel Codru, stu-

dent, rigorozant în drept în Făget (j. Severin) având un proces personal cu 2 oameni răi și fiind acia judecați să plătească despăgubiri civile de 3000 Lei, — dsa n'a primit suma pentru sine, ci ni-a trimis-o s'o trimitem dar și ajutor din partea d-sale inimosului tiner N. Totu. — Foarte frumoasă faptă!

— Din Beiuș ne-a trimis dl profesor I. Busiția dela Liceul „Sam. Vulcan” de acolo, suma de Lei 1400, ajutor lui Totu, primiți dela următorii:

Dl I. Busiția 110 Lei; — câte 100 Lei: P. E. Papp, deputat, V. Negru (Vașcău), Liviu Ghița, Dr. Nestor, Gh. Cosma și Dr. C. Pavel; — Dr. Ignat 60 Lei; — câte 50 Lei: Aurelia Dringon, Eliza Lăzărescu, Maria Cosma, Gh. Fanita, Stefan Comloșan; — câte 40 Lei: G. Rîțiu și Gh. Vaida; — I. Mereag 30 Lei; — câte 20 Lei: Is. Marele, Av. Lupu, I. Băndea, V. Costan, V. Toma, S. Chidoșan, M. Păpălău, Gabriela Lazar, Val. Vaida, Virg. Vaida, Gh. Gavrițaș, N. Fântânar iar Cornel Popovici 10 Lei.

Din Bucecea (j. Botoșani) ne-a trimis dl Ioan Filipescu, comerciant, 300 Lei, dăruți de: Ecaterina Filipescu 100 Lei, G. Turcan 60 Lei, T. Dornean și D. Ilieci câte 50 Lei, T. Popovici și G. Mălinică câte 20 Lei.

Din Hondol (j. Hunedoara) ne-a trimis dra Aurora Bucureștean Lei 681, primiți dela:

Câte 50 Lei: dș. A. Bucureștean, dna Maroara Guga, preoteasă; — T. Bărsălian propr., 40 Lei; — I. Furdol, tâmplar, 30 Lei; — câte 20 Lei: N. Drăgotescu, inv. dir., S. I. Piso, propr., E. Grecu, com., Ax. Poenar, miner, L. Pitar, propr., Gh. Crainic, măcelar, N. Cătana, miner, Ioan Grecu, ec., G. Nelega, ec., G. Mărza, cărdumar, Mărza Simeon, Nic. Almășan cărdumar, D. Bogar, ec.; — E. Dușan, miner, 10 Lei; — I. Cibian a Sofii, cantor, 6 Lei, toți din Hondol; — apoi câte 50 Lei: dna Maria Grüowald, notăreasă, dș. Emilia Fest, secretară; — E. Pleter, grefier, 40 Lei; — câte 20 Lei: Șt. Murariu, com., G. Bagya, funcț., V. Rusu, șef pe post; — S. Pleter, propr., 15 Lei; — câte 10 Lei: I. Dușan, primar și N. Mogoș, econ., toți din Cortezul-de-sus.

Din Chiuzbaia (j. Satu-Mare), ne-a trimis dl Ioan Cherecheș I. Arton 355 Lei, primiți dela:

T. Bobiciu 50 Lei; — I. Cherecheșiu I. Ar. 30 Lei; — câte 20 Lei: V. Breban I. Gh., N. Gavril, Mac. Libotean, V. Pop, Șt. Cherecheșiu, Gav. Breban; — câte 15 Lei: I. Breban I. M., M. Roman, A. Bele, I. Bobiciu I. V.; — câte 10 Lei: B. Vasiliu I. L., G. Mureșan I. N., Fr. Cherecheșiu, C. Burza, I. Cherecheșiu I. N., Gh. Breban I. V., G. Roman, D. Pop și N. N.; — N. N. 5 Lei.

Din aceștia 200 Lei se dăruiesc lui N. Totu și 155 Căminului dela Iași.

Din Trebujeni (jud. Orhei, Basarabia) ne-a trimis dna Zenovia Covalciuc 100 Lei; — din Șosdia (j. Timiș) P. Crăciunov 40 lei, I. Totomir 20 lei, I. Draghici 20 lei, Iancu Brizu 20 lei și I. Pohaga 10 lei, de tot 110 lei; — dl învățător Gh. Rădășanu dn Bogatu-Baia (jud. Fălcieni) 100 lei; — N. I. Sandulache elev în Cămpina (j. Prahova) 20 lei, și Șt. Ocean, Bistrița 10 lei.

— În numă ul viitor vom scrie despre cel mai mișcător dar care ne-a venit zilele astea din Basarabia, nu în bani, ci în oare cari obiecte, pentru tinerul Totu, dela o inimă caldă de Româncă basarabeană.

De tot azi . . . Lei 9.161.—
Din Nr. 9 . . . 19.044.—
Total Lei 28.205.—

Crucea-Roșie — și încă ceva
— Din Orăștie —

Societatea „Crucea Roșie”, filiala Orăștie, și a ținut în 4 Martie *adunarea generală* de reorganizare. Cu acest prilej dna Dr. Erdell, fost mai mult ani prezidentă activă, și-a arătat dorința de a se mai da această grijă și altel persoane ce are mai mult răgaz a se ocupa de însemnatele scopuri ale „Crucei Roșii”. Adunarea a împlinit dorința doamnei prezidente din trecut și descărcându-o din grija prezidenței a ales-o *prezidentă de onoare*, asemenia și pe dna Ana Dr. Vlad. Iar sarcina de *Prezident activ* a dat-o dlui Colonel Cornea, care avem

bună nădejde că va și izbăvi a face, ca scopul atât de umanitar al „Crucei Roșii”, să albă un sprijin cât mai mare în locuitorii orașului nostru. Vicepreședinți au fost aleși: dl primar Hărllea și doamnele Ana S. Vlad și dna Csürös, cașler d. prot. Ienea, secretar d. Bora; — iar în comitet 25 membri.

O vorbă așa între noi. Pentru adunare s'a arătat prea puțin interes din partea locuitorilor orașului nostru. Îndeosebi înă concetățenii noștri Sași, nu i-au dat nici o luare aminte, — deși e un șezământ de binefacere mondial (peste toată lumea) și internațional, pentru toate popoarele.

Câte s'ar putea vorbi în jurul acestei rămăneri departe a Sașilor dela această adunare, — rămăneri la care noi Românii nu răspundem la fel. Din potrivă: la concertele lor, chiar bisericesti, la petrecerile lor, chiar la balul lor „mascat”, ai noștri se duc de aproape se îmbulzesc, — lucru pe care nu-l vedem la Sașii noștri față de lucrurile românești, nici, iaca, față de „Crucea Roșie”, care tot așa ajută pe Sașii răniți în războiu, ca și pe Români, pe Ungur, pe Turc, pe ori și cine.

Cel ce adănesc nișel lucrurile, ar putea învăța ceva, din ținuta rece și streină față de tot ce e românesc, a concetățenilor noștri sași.

NOUTĂȚI

Dar vrednicit. adus mamei lui Aurel Vlaicu. „Statul Economic” a avut un gând frumos: Să arete luare aminte și recunoștință românească mamei iubitului nostru *lăudător cu aeroplani în Ardeal*, alui Aurel Vlaicu, rămasă văduvă și de soț și de laminatul său fiu Aurel. I'a votat un ajutor, o cinste, de 20.000 Lei, pe cari i-a trimis prin o scrisă stând din Dirigintele Băncii Naționale din Deva și 2 dnl profesori, cari însoțiți de d. primpretor al plasei Orăștie, au dus Dămăneca trecută darul acasă în satul lui Vlaicu, botezat și după numele lui, și i l'au predat în chip sărbătorec mamei văduvite spre bucuria bătrânei și spre înălțarea sufletescă a satului.

Răscumpărare de ziua numelui Dl Corvin Teodor Pop, profesor la Liceul din loc, a dăruit Orfelinatu-lui Lei 400. — ca răscumpărare a felicitărilor de ziua onomastică.

Mișcătoare înmormântare ni s'a dat să vedem Marți, în săptămâna de față, în Orăștie: Un biet copil orfan, *Căta Gorg*, din Alun, fără mamă, fără tată, (tatăl i a murit în războiu), atins de boala grea a t fusușul zicii în Orfelinat, a scăpat din tifos, dar s rămas cu mâna dreaptă neputincioasă... Gripa ce bătute în oraș, s'a legat și ea de trupșorul lui plângând de 11 ani, și i-a stins sărăcuța viață.

A fost înmormântat cu muzica militară, însoțit de tot Orfelinatul și de Școala primară și Corul Liceului, Comitetul orfelinatului, și alți lume. După sicriu mergea un singur om: moșul cărunț al nefericitului său nepot, un țăran în port sărac. Dzeu să-l odihnească în pace pe orfanul chemat în ceruri.

O mare răutate s'a descoperit la Sibiu: Spioni unguri s'au știut apropia de cancelariile militare, cumpărând pe un plutonier major ca să le dea copie de pe tot felul de ordine secrete (po-

runci, îndrumări ce sunt a se ținea în mare taină). Le-a dat știre despre ce arme, ce muniții, ce număr de soldați are Corpul de armată, — și altele, și acelea toate se treceau pe la Oradea Mare în Ungaria.

Nu se știe încă, câți și cine sunt mestecați în acest negru păcat, al vinderii tainelor armatei.

Sălbatecul Magos Iozsef, fi-homnogi (locotenent) ungar care a ridicat din pat în vara anului 1919 pe banii români avocat *Gior-das* și Nic. Bolcaș din Beiuș și i-au făcut să și sape groapa în câmp, apoi i-au omorât în chip mi-selesc. — a îndrăznit să vie napoi din Ungaria în România în 1924. A fost arestat și în 1925 judecat la 9 ani robie. A făcut recurs la Curtea de Apel. Aceasta i-a urcat zilele trecute pedespa la 12 ani. Ungurii din Pesta sunt buzușii rău și spun că guvernul unguresc să ceară pe Mogoș, dând în schimbul lui un Român din cei cari zac în temnițele ungurești, osândiți așa pentru că s Românii...

Păgubitorii statului. În Cluj s'a descoperit un lucru urit: Mai mulți negustori, în cap cu hotelierul Abraham, găsind un om slab la Perceptorat, pe sub șeful de secție Al. Boeru, l'au câștigat pentru un lucru de nimic: Duceau în dare 1000, 2000, și acela le dădea chitanțe pe de 3 ori atâta. Până a fost descoperit. Acum e la închisoare, — iar cel cu chitanțele mincinoase, plătesc a doua oră tot, căci el nu le-a scris în cărți nici atâta cât au plătit. E mare lipsă de control la perceptorate în jurul umbilicului cu banii țării.

Dar și acei — tot dumnealor, cel cu părul sucit pe la urechi, sunt cari au iscodit răutatea.

Conducător nesocotit de tren. Un soldat ungar, Varga Károly, volnd să se urce în tren la Apahida în 5 Martie, conducătorul i-a cerat biletul încă în capul treptelor vagonului. Acesta tot cănta și nu l găsea. Într'aceea trenul s'a pus în mișcare. Atunci conducătorul a împins pe soldat ca să l dea jos, — și acela s'a prăvălit peste cap așa de nenorocit, că roatele trenului i au tăiat mâna dreaptă și piciorul drept... Mare nesocotire din partea conducătorului.

Mulțumită

aducem pe această cale tuturor prietenilor și cunoștilor care au binevoit a participa la janicile înmormântări în zilele de 5 și 6 Martie a scumpulor noastre mamă și soție.

Familia Leahu și Săbău
Bozeș

1-1

BANCA CENTRALA

pentru industrie și comerț Societate Anonimă în Cluj.

Convocare.

Domnii acționari ai Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț, S. A. în Cluj, sunt convocați la

a VIII-a adunare generală ordinară

pe Sâmbătă 19 Martie 1927 la orele 9 a. m. în sala de ședințe a Camerei de Comerț și Industrie din Cluj, Calea Victoriei 51, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea Adunării;
 2. Raportul Consiliului de Administrație și raportul cenzorilor;
 3. Statorirea bilanțului, a contului de profit și pierdere pe anul 1926 și descărcarea Consiliului de Administrație și a cenzorilor, pentru gestiunea anului 1926.
 4. Distribuirea profitului net;
 5. Statorirea marcelor de prezență pe anul 1927.
 6. Complectarea consiliului de Administrație pe 3 ani, conform art. 15 din statute.
- Conform art. 14 din statute, în adunările generale fiecare acțiune are un vot

Convocare

Membrii Reuniunii Meseriașilor Rom., din Orăștie, sunt invitați la

adunarea generală ordinară

care se va ținea *Duminecă la 20 Martie*, a. c. în localul Reuniunii (edificiul „Ardeleana”) cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării
2. Raportul cassarului și cenzorilor
3. Aprobarea bugetului pe anul 1927
4. Alegerea vicepreședintelui și bibliotecarului
5. Eventuale propuneri.

N. B. Domnii membrii cari doresc a controla gestiunea anului trecut, să poftescă la dl cassar Simion Ștef, unde le stau toate scriptele la dispoziție.

Orăștie, din ședința comitetului, ținută la 27 Febr. 1927.

Președinte:

A. Grădina

Secretar:

I. Cherecheș

AVIZ! Se aduce la cunoștință on. public. că *Moara sistematică din Binținți* (Aurel Vlaicu) de la 1 Martie c. larăși funcționează, producând făină bună spre mulțumirea on. public. 1-1

Convocare!

Membrii „Reuniunii române de înmormântare din Orăștie” sunt convocați în adunare generală pe *Duminecă la 27 Martie*, în sala azilului, la orele 11 a. m.

Program:

1. Aprobarea socotelilor pe ani: 1924, 1925 și 1926.
2. Decidere asupra termenului când are să și înceapă Reuniunea activitatea, după prescripțiile nollor statute.
3. Alegerea noului comitet și ai funcționarilor pe un period de 2 ani.

Orăștie, la 7 Martie 1927.

(1011) 1-1

Comitetul.

De vânzare

un Automobil Ford

de persoane, în stare bună, prețu-l 30.000 Lei (1013) 1-3

Informații la ziar.

BARBIERIA

subscribului, am strămulat'o în strada Căstăului Nr. 4, — unde rog pe on. mei mușterii, a mă cerceta cu vechea încredere.

Filip Schiopu,

Barbier, Orăștie.

(1014) 1-3

Mașină de îmblătit,

dela Megyar Allam din Pesta, batoza 800 mm., — și un *Motor* de 12 H. P. din Augsburg. — și o *mașină de trifotiu* Hoffer-Schranz, se vând de:

Alexandru Popovici

(1015) 1-2 Căstău, Nr. 66, p. Orăștie.

totuş nici un acţionar prezent nu poate reprezenta mai multe voturi, decât 1/30 parte a voturilor prezente la adunarea generală, fie ca proprietar, fie ca plenipotenţiatul altui acţionar.

Drept de vot în adunarea generală vor avea numai acei acţionari, cari şi-au depus acţiunile până în preziua adunării generale, la caseria institutului în Cluj, sau vor prezenta în acelaş termen reversul despre depunerea acţiunilor la filialele noastre sau la societăţile (şi filialele lor), membre la „Solidaritatea”, Asociaţia Institutelor financiare române din Ardeal, Asemenea se vor putea depozita acţiunile la filiala băncii „ALBINA” Bucureşti, (Str. Lipscani).

Reversale băncilor despre depozitarea acţiunilor la institutele indicate, sunt a se expedia Centralei noastre din Cluj, în acelaş timp, ca acelea să sosească până în preziua adunării. (Art. 14 din statute).

Cluj, la 13 Februarie 1927.

Consiliul de Administraţie.

Active.	Bilanţ general la 31 Decembrie 1926.	Pasive.	
Casa (numerar, cekuri, valute)	11,180.832.95	Capital societar	50,000.000.—
Scout	129.709.772.45	Fond de rezervă	18,988.100.—
Scout cu acoperire hipotecară	12,221.236.—	Rezerve speciale pentru creanţe dubioase	1,387.934.68
Imprumuturi pe lombard	3,667.698.—	Depuneri pe libel	129,649.656.—
Conturi curente	141,662.767.56	Depuneri în cont-curent	22,353.479.09
Efecte publice, acţiuni şi participaţiuni	42,964.164.—	Depunerea fond. de pensii al funcionarilor	3,075.000.—
Imobile: Edificiile centralei, edificiile sucursalelor: A.-Iulia, Bistriţa, Haţeg, Turda, depositele de mărfuri la Centrală şi la sucursalele Alba-Iulia şi Sibiu	15,926.500.—	Reescont	109,706.065.—
Mobilier, aranjament în deposite şi vehicule	1,112.700.—	Dividendă neplătită	430.970.50
Mărfuri (cereale, coloniale etc.)	6,291.674.82	Conturi-curente creditoare	18,084.246.85
Diverse conturi debitoare	3,410.317.38	Diverse conturi creditoare	2,955.641.82
		Interese transitoare	2,525.460.30
		Beneficiu net	9,000.198.92
	368,147.663.16		368,147.663.16

Conturi de ordine.

Efecte în gaj	16,364.518.—	Depunători de efecte în gaj	16,364.518.—
Efecte în deponit liber	87,283.243.—	Depunători de efecte în deponit liber	87,283.243.—
Efecte de cont curent	74,183.776.—	Depunători de efecte de cont-curent	74,183.776.—
Debitori garanţii	43,715.400.—	Scrisori de garanţii	43,715.400.—
	221,516.937.—		221,516.937.—

Debit.

Contul Profit şi Pierdere.

Credit.

Dobânzi plătite	25,929.709.71	Dobânzi, etc. comisioane	45,740.455.96
Salare şi adaosuri, diurne, jetoane etc.	7,311.946.35		
Impozite	649.481.93		
Cheltuieli generale	2,849.209.05		
Beneficiul net	9.010.108.92		
	45,740.455.96		45,740.455.96

Cluj, la 31 Decembrie 1926.

Pentru contabilitate: Ioan Babeş, expert contabil.

DIRECŢIUNEA

Ionel Comşa, director general.

Dr. Octavian Sghimbea, director.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Dr. Valentin Poruţiu, vice-preşedinte, Ioan Vulcu, vice-preşedinte, Dr. G. Popescu, Dominic Raţu, Dr. Laurean Gherman, Dr. Ionel Pop, George Adam, Dr. Victor Moldovan, Ing. Ioan Hossu, Dr. Iacob Radu, Vasile O. Osvadă, Const. Herţa, Dr. Leo Parasca.

Subsemnaşii cenזורi am examinat conturile prezente şi le-am aliat în deplină regulă şi consonanţa cu registrele băncii. Cluj, la 12 Februarie 1927.

Dr. Octavian Russu, preş., Aurel C. Domşa, Const. Popp, Aurel Ciortra, N. Bratu.

Societatea cooperativă de consum „GLORIA”, Colonia-Simeria.

ACTIVA.	Contul Bilanţ la 31 Dec. 1926.	PASIVA.	
Casa	43.008.06	Capital social	184.005.70
Mărfuri inventar	1,161.452.70	Fond de rezervă	68.115.79
R. M. S. inventar	10.399.35	de prevedere	22.000.07
Diverşi debitori	142.508.55	„ cultural	23.641.33
Mobilier & Edecurl	27.141.10	„ filantropic	3.487.40
Capital Cecoops.	12.035.02	„ amortisment mobilier	5.407.—
Ambalage	27.578.—	„ mărfuri	15.000.—
Cheltuieli reportate pe 1927	8.104.—	Cont-Curent Cecoops.	266.213.40
Ccoops. Ef. în garanţie	500.000.—	Ct.-Crt. Bca pop. Vict.	51.000.—
		Diverşi creditori	629.548.50
		Depuneri spre fructificare	15.437.50
		Cauţiuni funcţionari	47.500.—
		Salarii de plată	6.145.—
		Impozite	19.390.—
		Efecte depuneri în garanţie Cecoops.	500.000.—
		Profit & Pierderi (beneficiu net)	75.314.14
	1,932.206.78		1,932.206.78

DEBIT.

Contul Profit şi Pierdere

CREDIT.

Salare & remize	265.031.24	Din vânzarea mărfurilor generale	594.810.51
Impozite la stat şi comuna	94.427.99	Din vânzarea produselor R. M. S.	19.830.66
Cheltuieli generale	41.394.06		
Dobânzi & Comisioane	45.710.—		
Chiril	85.765.—		
Asigurări	4.284.—		
Amortisment mobilier 10%	2.714.74		
Beneficiu net	75.314.14		
	614.641.17		614.641.17

S. Iula m. p., preşedinte. Ioan Fărău m. p., diriginte. Pentru contabilitate: Ioan C. Iu, contabil.

CONZILIUL DE CENZORI:

E. Michel m. p., v. preş. T. Fericean m. p. I. Groza m. p. Theeş Ioan m. p. Turlea Bela m. p.
Lăzăroiu F. m. p. Dan Ioan m. p. Tanase Iacob m. p. Ivan Constantin m. p.
Toma Gheorghe m. p. Săyok Francisc m. p.

Tipografia „Libertatea” în Orăştie

Consiliul oraşului Orăştie.

Publicaţiune.

1. Coform cu art. 62 bis din Reg. asupra Mobiliz. Armatei, fiecare Ofiţer de rezervă este obligat a se prezenta sau a trimite în cursul lunii Martie a fiecărui an carnetul Md. E. I. la Cercul de Recrutare pe raza cărui se găseşte cu domiciliul, pentru viză şi pentru a i se stabili domiciliul

2. Acel cari nu posed încă carnet Model E. I. se vor prezenta sau vor trimite actul doveditor situaţiei lor militare, la Cercul de Recrutare pe raza cărui domiciliază, pentru a li se face viza şi stabili domiciliul (viză ce în urmă se va anexa de către Ofiţer după primirea carnetului Md. E. I. în carnet).

3. Acel ofiţeri care nu se vor conforma celor de mai sus până la 1 Arpille a fiecărui an, vor fi daţi în judecata Cons. de Război, conf. art. 224 din codul justiţiei militare.

Orăştie, la 1 Martie 1927.

primar: Herlea.

Consiliul oraşului Orăştie.

Nr: 2206 - 926 adm.

Publicaţie de licitaţie

Oraşul Orăştie publică esarea-darea păşunilor şi fâneaţelor sale de pe hotarul comunei Şibişel pe pe timp de trei ani respective un an, conf. legii asupra cont. publ. pe cale de licitaţiune publică, care va avea loc în ziua de 26 Martie 1927 în biroul ofiţerului silvic orăşenesc cu următoarele condiţiuni:

Se dau în arândă pe trei ani, adeca până la 31 Decembrie 1929 următoarele obiecte:

1. „Tomnatic” păşune de munte cu preţul de strigare de Lei 4000.
2. „Bunei” păşune de munte cu preţul de strigare de Lei 6000.
3. „Parcure-aja” păşune de munte cu preţul de strigare de Lei 3000.
4. „Valea Rea” păşune de munte cu preţul de strigare de Lei 600.

II. Se dau în arândă pe un an, adeca până la 31 Decembrie 1927:

1. „Glăstieria” cu „Polona Carului” fâneaţ, cu preţul de strigare de Lei 2000.

2. „Grădina cu altă” fâneaţ, cu preţul de strigare de Lei 500.

3. „Fâneaţul dela Vranţa” fâneaţ, cu preţul de strigare de 4000 Lei.

Licitanţii au să depune 10% din preţul de strigare ca vadiu înaintea începerii licitaţiunii. — Licitaţia se va face numai verbală şi fără oferte scrise.

Condiţiunile detaliate se pot vedea în toate zilele de lucru în orele oficinoase, la Oficiul silvic orăşenesc, unde doritorii pot primi orice dealuşiri.

Orăştie, la 1 Martie 1927.

primar: Herlea.

Casă de vânzare

şi teacă pentru ulci şi must. la-formaţiuni Str. Tudor Vladimirescu Nr. 81 Orăştie. (1001) 1-2

Pentru grădinari!

În Petroşeni să dau în arândă 2 grădini, de circa 4000 m. □ în oraş lângă conducta de apă. — Se capătă şi locuinţă; dacă s'ar cere loc mai mult, se pot încă da şi alte grădini, — foarte potrivite pentru zarzavat, care are aici trecere mare şi nemijlocită!

A se adresa la:

Oficiul par. ort. rom.

(1007) 1-2 Petroşeni, (jud. Huned).